

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**NATIONAL
SENIOR CERTIFICATE**

KREITI YA 12

SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA BOBEDI (SAL)

LEPHEPHE LA BOBEDI (P2)

DIBATSELA 2023

LIMPOPO

MEPUTSO: 40

NAKO: Diiri tše 1½

Palomoka ya matlakala a dipotšišo ke 7.

DITAELO LE TSHEDIMOŠO

1. Badišiša ditaelo tše ka šedi pele o thoma go araba dipotšišo.
2. Lephephe le le na le KAROLO E TEE fela.
Dingwalo (Dikanegelokopana) (40)
3. Araba dipotšišo KA MOKA tša karolo ye.
4. Nomora dikarabo tša gago go swana thwii le ka fao dipotšišo di nomorilwego ka gona.
5. Thoma POTŠIŠO YE NNGWE le YE NNGWE letlakaleng LE LEFSA.
6. Nako yeo e šišinywago.
Šomiša tekano ya metsotso ye e ka bago ye 45 POTŠIŠONG YE NNGWE le YE NNGWE.
7. Ngwala ka bothakga le ka mongwalo wa go balega.

LENANEOTEKOLO**DIKANEGELOKOPANA*****KE BOPHELO – SJ Chokoe***

NOMORO YA POTŠIŠO	POTŠIŠO	MEPUTSO	NOMORO YA LETLAKALA
1. 'A ikadietša'	Potšišo ya 1	20	4
LE			
2. 'Ke molao'	Potšišo ya 2	20	6

DINGWALO: DIKANEGELOKOPANA**KE BOPHELO – SJ Chokoe**

Araba dipotšišo KA MOKA.

POTŠIŠO YA 1: 'A IKADIETŠA'

Bala setsopolwa se gomme o arabe dipotšišo tša go se latela.

SETSOPOLWA SA A

'Tate, nna ga ke sa ya sekolong. A ke re mahumo a ka moka ke a ka? Mma o mpoitše, a ba a mpošša gape gore wena ga o nthate.' A ntšhetša tša kgopolo ya gagwe kgakala Modibo, a bile a iša magetla godimo le fase go laetša go se ipelaele.

'Morwa, mmago o a go lahletša. Ga go na mahumo a gago fa. Monna o ja mphufutšo wa phatla ya gagwe. Ga go motho yo a swanetšego go no hwetša dijo di lokile, a thome go ja le diatla a se a hlwe a hlapa. Sekolong gona o a ya, go rata le go se rate.' A araba morwa mokgalabje Lekete, a laetša gore o kgauswi le go befelwa. A re go realo, a tloga moo ba bego ba le gona – lesorong – a tsena ka ntlong.

Ba sa tšo kgaogana, mokgekolo mmagoModibo a tsena ka sefatanaga sa gagwe seo a sa tšogo se reka.

[Letl. 44]

- 1.1 Tsopola seo se paledišago Modibo go kgotlelela sekolo. (1)
- 1.2 Ke eng seo mmagoModibo a se boditšego Modibo go tšweletša lehloyo go tatagwe? (1)
- 1.3 Na Modibo e be ele wa ga mang? (1)
- 1.4 Laetša selo SE TEE go tšwa setsopolweng se go bontšha gore Modibo ke motho wa boikgantšho. (1)
- 1.5 Tikologo ye e tšwelelago setsopolweng se ke ya mohuta mang? (1)
- 1.6 Efa selo SE TEE seo se laetšago gore ke tikologo ye ya 1.1.4 ya ka godimo. (1)
- 1.7 Go tšwa setsopolweng se ntšha mebolelwana ye e hlalošago ke ditlhalošo tše di latelago:
- 1.7.1 A laetša maikutlo. (1)
- 1.7.2 Kgapeletšo. (1)
- 1.8 Ka ntlha E TEE tšweletša bohlokwa bja poledišano setsopolweng se. (1)

- 1.9 Ntšha seka go tšwa setsopolweng se seo se laetšago gore motho o swanetše go ba le boikarabelo. (1)
- 1.10 Efa tlhalošo ya seka se se filwego mo go 1.1.8. (1)
- 1.11 Ka dintlha TŠE PEDI akaretša diteng tša setsopolwa se. (2)
- 1.12 Na bothata bja kanegelokopana ye bo thomile mo kae? (1)
- 1.13 Na ponelopele ya gago ke efe mabapi le maitshwaro a Modibo. Efa ntlha E TEE. (1)
- 1.14 Setsopolwa se se tšweletša mohuta ofe wa thulano. Thekga karabo ya gago ka lebaka. (2)
- 1.15 Hlaloša molaetša wa kanegelokopana ye. (1)
- 1.16 Ke maikutlo a mohuta mang ao a go tlelago ge o bala setsopolwa se? Thekga karabo ya gago ka ntlha E TEE. (2)
- [20]**

LE

POTŠIŠO YA 2: 'KE MOLAO'

Bala setsopolwa se gomme o arabe dipotšišo tša go se latela.

SETSOPOLWA SA B

'Wena le mosadinyana yola le kwane gore le swariše monna yola wa batho, le mo phare ka molato wa go kata a se na wona. Le ge nka be a katile, nka be molato wo o ka se nyakišišwe ke wena gobane o be o sa le maikhutšong. Ke tšona tšeo mogagešo, fela tseba gore re sa nyakišiša molato wo wa gago wa go thuntšha motho leoto.' A re go realo Sersanta Letlere a retologa, a laetša Konstabolo Botho ka letsogo gore a ka tšwa. A ema Konstabolo Botho, a ya le menagano. A ema nako ye telele a le lefaseng le lengwe. Mahlo a gagwe ka gonnyane a bonala a hwibila, mafelelong a ba a re perr! Ka lebelwana a ntšha thekethe ya go laetša gore ke yena lephodisa, a e lahlela tafoleng ya Sersanta Letlere. A bula molomo: 'Ke lapile ka bophodisa bja go hloka toka. Ke lapile.' A bolela bjalo a lokile mojako. Ge a se no bula lebati, Sersanta Letlere a bolela: 'Konstabolo, ge e ba o tlogela bophodisa, tlogela le sethunya seo!'

[Letl. 21]

- 2.1 Na ke eng seo se bego se dira gore Sersanta Letlere a se dumelele go swarwa ga sekatawane? (1)
- 2.2 Ke eng seo Konstabolo Botho a ilego a se ntšha bjalo ka bohlatse bja mošomo wa gagwe? (1)
- 2.3 Go ya ka setsopolwa se ke eng seo se paledišitšego Konstabolo Botho go nyakišiša molato. (1)
- 2.4 Laetša tswalano ya Sersanta Letlere le Konstabolo Botho. (1)
- 2.5 Molwantšhi ke moanegwa yo a lwantšhago mogale goba mogaleadi mola molwantšhwa e le yena mogale goba mogaleadi wa kanegelokopana.
Na molwantšhi le molwantšhwa ba kanegelokopana ye ke bomang? (2)
- 2.6 Efa dilo TŠE PEDI tšeo Konstabolo Botho a ilego a di bušetša ge a tlogela mošomo wa bophodisa. (2)
- 2.7 Go ya ka setsopolwa se, Konstabolo Botho o tšweleditšwe e le motho wa mohuta mang? Tiiša ka lebaka la go kwagala. (2)
- 2.8 Ka ntlha E TEE hlaloša tiragalo yeo e diragetšego pele ga setsopolwa se. (1)
- 2.9 Bapetša hlogo ya kanegelokopana ye le diteng tša yona. (2)
- 2.10 Setsopolwa se se tšweletša legato lefe la thulaganyo? Fahlela karabo ya gago ka lebaka LE TEE. (2)

- 2.11 Moya wo o fokago mo setsopolweng se ke wa mohuta mang? Thekga karabo ya gago ka lebaka. (2)
- 2.12 Go ya ka tsebo ya gago kanegelokopana ye e fedile bjang? Ahlaahla ka ntlha E TEE. (1)
- 2.13 Morero wa kanegelokopana ye ke ofe? Tiiša se ka lebaka la go kwagala. (2)
[20]

PALOMOKA YA TLHAHLOBO: 40